

Referat af bestyrelsesmøde i Danmarks 3R-Center og Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer

*Tirsdag d. 1. april 2025, Kl. 8-13, FVST stationsparken 31-33, Glostrup.
Mødelokale E02*

Deltagere: Axel Kornerup Hansen (formand), Lotte Martoft, Cathrine Juel Bundgaard, Birgitte Kousholt, Tobias Wang (kl. 8-12) (observatør), Tom Bengtsen, Louise Stab Bryndum, Rasmus Normann Nielsen (ref.)

Afbud: Peter Bollen, Erwin Roggen, Terje Svingen

Danmarks 3R-Center:

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Dagsorden blev godkendt.

Tobias Wang (observatør) bad om ordet, idet han ønskede at påpege en række problemstillinger relateret til det nationale udvalgs udtalelse "Brug af dyr i undervisning" (september 2021). Tobias gjorde opmærksom på, at det er vigtigt, at udtalelser fra det nationale udvalg (Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer) fremstår (tydeligt) som afsenderen af udtalelsen, så modtager ikke kan få en opfattelse af, at afsender er en anden – som fx Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, som det national udvalg er tilknyttet - ligesom det er vigtigt, at det skal fremstå med al tydelighed, at udvalgets ord ikke er lov, men netop blot en udtalelse. Tobias bragte emnet på banen, idet han i sin egenskab som underviser på Aarhus Universitet havde oplevet, at udvalgets ovennævnte udtalelse var blevet opfattet som værende et forbud i forhold til at anvende dyr til undervisning.

Bestyrelsen diskuterede sagen, men stillede sig uforstående overfor, at udtalelsen kunne give anledning hertil, men tager selvfølgelig bemærkningerne vedr. afsenderforhold til efterretning.

Birgitte Kousholt, som netop er ansat på Aarhus Universitet, slog fat, at der ikke er et forbud mod anvendelse af dyr i undervisning, men at der selvfølgelig er opmærksomhed på at leve op til lovgivningen og de 3R'er. Det betyder konkret, at forsøgsdyr til kurser kun kan anvendes, når andre undervisningsmetoder - fx video - ikke giver samme praktiske

kompetence. Lovgivningen - og således ikke udvalgets udtalelse - ligger således til grund herfor.

2. Møde med ministeren

Tom Bengtsen og Axel Kornerup Hansen informerede om, at Jacob Jensen (Minister for fødevarer, landbrug og fiskeri) - på eget initiativ - havde besøgt Danmarks 3R-Center den 17. marts for at høre om forsøgsdyrsområdet generelt og 3R-centerets arbejde. På mødet skitserede Tom og Axel en idé til, hvordan forsøgsdyrsområdet kan styrkes yderligere til glæde for forsøgsdyrene og til gavn for forskerne. Danmarks 3R-Center er for nuværende ved at præcisere planen, hvorefter der skal tages stilling til en eventuel igangsættelse heraf fra politisk side.

3. Møde med potentielle Interessenter

Idet Danmarks 3R-Centers økonomi er udfordret efter LEO Pharma trak deres støtte til centeret pr. 1. januar 2024, besluttedes det, at interessentskabskredsen skal forsøges udvidet.

Det besluttedes, at Danmarks 3R-Center tager kontakt til potentielle interessenter med henblik på at komme på besøg og præsentere centerets arbejde og planer.

Det besluttedes, at sekretariatet udarbejder et præsentationsmateriale om 3R-centeret, som udsendes til kommentering hos bestyrelsen, som skal benyttes på ovennævnte møder.

Det besluttedes, at Axel Kornerup Hansen, Lotte Martoft og Tom Bengtsen skal repræsentere centeret på møderne.

4. 3R Talentprisen

Danmarks 3R-Center har besluttet, at man fra og med i år (2025) vil uddele en yderligere 3R-pris, som i modsætning til 3R-centerets traditionelle pris (3R-prisen), der typisk er tildelt forskere med en lang karriere, skal tilgodeses forskere, der befinder sig i et tidligere stadie af deres karriere (kandidatalder < 10 år). Det besluttedes at give prisen navnet "3R Talentprisen", hvortil følgende er gældende:

- Prisen uddeles årligt og tildeles på baggrund af en artikel eller anden indsats, som

har - eller har potentiale til at få – en betragtelig positiv effekt på forsøgsdyr i form af enten Replacement, Reduction eller Refinement

- Artiklen må maksimalt være 3 år gammel og skal være publiceret i et peer reviewed tidsskrift.
- Prisen kan tildeles en person eller en gruppe af personer bosat i Danmark tilknyttet en virksomhed, et universitet eller noget helt tredje.
- Prisen bliver overrakt i forbindelse med Danmarks 3R-Centers årlige symposium.
- Med prisen følger æren, et diplom og 10.000 kr.

Der bedømmes efter følgende **kriterier**:

- Den aktuelle eller potentielle effekt på de 3R'er
- Vigtigheden af forskningsspørgsmålet/emnet
- (Studie)designets gennemsigtighed og robusthed

Det besluttedes, at sekretariatet påbegynder promoveringen af prisen med det samme.

Det besluttedes, at indkomne artikler skal vurderes på bestyrelsesmødet 7. oktober (deadline for indsendelse af artikler til 3R-centeret er 7 september).

5. 3R-prisen 2025

Axel Kornerup Hansen gjorde bestyrelsen opmærksom på en egnet kandidat til 3R-prisen 2025. Den øvrige bestyrelse ytrede accept af kandidaten, hvorfor sekretariatet vil tage kontakt til personen for at overbringe nyheden.

6. Kriterier for vurdering af 3R-forskningsmiddelansøgninger

Birgitte Kousholt fremlagde, hvad hun og Terje Svingen havde diskuteret på deres møde herom. Det besluttedes, at gennemgå kriterierne på bestyrelsesmødet den 7. oktober, så der er konsensus herom hos bestyrelsen.

7. ANFREES

Pilotprojektet diskuteredes af bestyrelse og sekretariat. Der var enighed om, at projektet har potentiale til at blive et værdifuldt bidrag for forsøgsdyrsbrugere, når disse skal undersøge alternative tilgange til deres forskning. Hvordan ANFREES skal udformes konkret, kan ikke afgøres på nuværende tidspunkt, idet projektet under alle omstændigheder vil gøre en

yderligere tilførsel af ressourcer nødvendig.

8. Udstilling henvendt til offentligheden om 3R og forsøgsdyr

Axel Kornerup Hansen præsenterede idéen om en udstilling for offentligheden om 3R og forsøgsdyr. Der var enighed om, at en sådan er en god idé, men skal den føres ud i livet er en yderligere tilførsel af ressourcer nødvendig, hvorfor idéen kan præsenteres for potentielle interessenter.

9. EU3RNET samarbejde

Sekretariatet præsenterede et *Memorandum of Understanding (MoU)* fra en af de samarbejdsnetværk, som Danmarks 3R-Center er en del af (EU3RNET). Det besluttedes at tilslutte sig skrivelsen, som sikrer konsensus blandt netværkets medlemmer.

Sekretariatet kunne desuden fortælle, at Danmarks 3R-Center (sekretariatet) havde tilbudt at etablere en hjemmeside på vegne af netværket, som kan formidle netværkets nyheder, hvorved de enkelte medlemmer kan nøjes med at besøge denne ene hjemmeside for at opnå et overblik over de enkelte 3R-centres aktuelle initiativer.

EU3RNET var umiddelbart tilhænger af idéen, hvorfor man vil beslutte de nærmere omstændigheder herom på næste møde i netværket til september.

Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer:

10. DVO-Årsmøde d. 12. juni

Sekretariatet præsenterede det foreløbige program for mødet, som udvalget ytrede opbakning til, ligesom udvalget foreslog en række potentielle oplægsholdere, som sekretariat vil tage kontakt til.

Sekretariatet kunne oplyse, at man forventede at offentliggøre et foreløbigt program på udvalgets hjemmeside i uge 15, ligesom man vil åbne for registrering og påbegynde promovningen af årsmødet.

Axel Kornerup Hansen kan ikke deltage i mødet, hvorfor det besluttedes, at Cathrine Juel

Bundgaard holder præsentationen af udvalgets arbejde i stedet for formanden.

11. Overskudsdyr

Udvalget besluttede at foretage en indledende undersøgelse af overskudsdyr i Danmark. Der nedsattes en arbejdsgruppe bestående af Cathrine Juel Bundgaard og Birgitte Kousholt - samt Peter Bollen, hvis han har mulighed for at deltage - som skal forsøge at skitsere problemerne med overskudsdyr samt præsentere nogle forslag til, hvordan problemerne kan forsøges afhjulpet.

Det besluttedes, at arbejdsgruppens indledende arbejde præsenteres på næste udvalgsmøde (bestyrelsesmøde) den 10. juni.

12. Opfølgning på udtalelse om corefaciliteter

Da udvalget i september 2024 udsendte udtalelsen om dyrefri core-faciliteter, var man enige om, at man skulle følge op herpå ved en kommende lejlighed.

Det besluttedes derfor, at udtalelsen skal figurere som emne på et kommende møde i Dyrevelfærdsorganernes Samarbejdsforum, så udvalget kan blive klogere på, hvorvidt man i landets DVO'er har taget stilling til udtalelsen.

Sekretariatet sørger for at programsætte emnet snarest.

13. En guide til DVO'er.

Det besluttedes, at *Udvalget for Forsøgsdyr og Alternatives opfordringer til Dyrevelfærdsorganerne*, som udvalget formulerede helt tilbage i 2014 (<https://natud.dk/om-udvalget/opfordringer>), skal diskuteres på næstkommende udvalgsmøde med henblik på en eventuel opdatering, hvorfor opfordringerne skal vedlægges som bilag.

Udvalget kan eventuel lade sig inspirere af den franske guide *Les Structures chargées du Bien-Être des Animaux*, som sekretariatet vil lade oversætte til dansk og ligeledes figurere som bilag på kommende møde.

Det diskuteredes endvidere, at opfordringerne kan diskuteres på et kommende møde i DVO Samarbejdsforum.

14. Sekretariatet orienterer

- ***Økonomi status***

Tom Bengtsen præsenterede den aktuelle status på økonomien, hvor der stadigvæk er nogle uafklarede aspekter, som Tom Bengtsen snarest vil få afklaret på et møde med økonomiafdelingen i Fødevestyrelsen.

- ***Årsrapport 2024***

Sekretariatet informerede om, at årsrapporten var blevet trykt og udsendt til alle landets dyrevelfærdsorganer samt DOSO og Dyrenes Beskyttelse.

Rapporten er desuden blevet oversat til engelsk og sendt til grafisk opsætning. Rapporten vil blive offentliggjort på hjemmesiden snarest.

- ***Orientering om afholdte Togeth3R webinar serie om dyrefri metoder***

Sekretariatet kunne fortælle, at den netop afholdte webinar-serie havde været en gevaldig succes med omtrent 2.500 deltagere fra 49 lande. *The Togeth3R Consortium*, som Danmarks 3R-Center er en del af, vil på næste møde diskutere mulige emner for næstkommende webinar (bestyrelsen er meget velkommen til at byde ind med idéer hertil).

- ***Symposium 2025***

Sekretariatet informerede om, at man afholder årets symposium den 12.-13. november 2025 på Radisson Blu på Amager, hvor symposiet også blev afholdt i 2024.

Bestyrelsen havde nogle idéer til nogle emner, som sekretariatet vil forholde sig til, når man påbegynder planlægningen heraf.

- ***DVO-samarbejdsforum, plan for kommende møder (Core-faciliteter næste gang, og opfordringer)***

Det besluttedes, at man via samarbejdet i DVO-samarbejdsforum vil følge op på

udvalgets udtalelse om dyrefri core-faciliteter.

- **Ph.d. kursus aflyst**

Sekretariatet informerede om, at det ph.d.-kursus, hvor 3R-centeret skulle have holdt et oplæg om de 3R'er, var blevet aflyst.

- **Ny student**

Sekretariatet informerede om, at centerets nuværende studentermedhjælper Rikke Rosendal stopper med udgangen af maj måned. 3R-centeret har ansat en ny studentermedhjælper (Laura Juhl Ringbæk) pr. 1. maj 2025.

- **Nationale og internationale møder**

Kommende møder/arrangementer med relevans for 3R-centeret/Udvalget

- *The Transparent Transition - The future of animal and animal free-research, 3. april, Amsterdam*
- *Microphysiological systems (MPS) world summit, 9.-13. Juni 2025, Bruxelles*
- *Bioengineering, 29. juni- 4. juli, Wien*
- *WC13, World Congress on alternatives and animals use in the life sciences, 31. August-4. September 2025, Rio de Janeiro*

Se i øvrigt: <https://norecopa.no/meetings/webinars-and-meetings-calendar>

15. Ideer til kommende arbejdsopgaver for Danmarks 3R-Center og Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer

Intet at bemærke.

16. Evt.

Intet at bemærke.